

Toetsingskader Opleidingsapothek Openbare Farmacie

Lijst van eisen voor opleiders en opleidingsapotheken

(openbare farmacie)

Gebaseerd op bijlage 1, Lijst van eisen voor opleiders en opleidingsapotheken uit het rapport proefvisitaties.

Inleiding

In 2011 vond het project proefvisitaties plaats. Er is een pilot gehouden waarbij openbare apotheken zijn gevisiteerd en getoetst op opleidingsklimaat. Het betrof zowel stage (basisopleiding) als opleidingsapotheken (vervolgopleiding). In maart 2011 zijn eisen geformuleerd waaraan opleidingsapotheken zouden moeten voldoen. De eisen zijn tot stand gekomen met behulp van vertegenwoordigers van KNMP, UU en RUG.

Inmiddels zijn deze eisen grotendeels terug te vinden in het Besluit Opleidingseisen Openbare Farmacie. Aan de hand van de eisen, het opleidingsplan openbare farmacie en het Besluit Opleidingseisen is het volgende toetsingskader geformuleerd. Het toetsingskader wordt gebruikt bij het uitvoeren van de visitaties.

Afkortingen/definities

AIS	Apotheek Informatie Systeem
ApIOS	Apotheker in opleiding tot specialist
ApOP	Een erkende Apotheker opleider
DKB	Afdeling deskundigheidsbevordering van de KNMP of andere afdeling die hiervoor verantwoordelijk wordt.
EPA's	Entrustable professional activities (activiteiten die door ApIOS moeten worden uitgevoerd en getoetst worden)
FBP	Farmacotherapeutisch Behandel Plan
FTO	Farmacotherapeutisch Overleg
M	apotheekMedewerkers
SRC	Specialisten Registratie Commissie

Documenten

Aan de lijst van eisen voor de erkenning van opleider en opleidingsapothek liggen de volgende regelgeving en documenten ten grondslag:

- 1.1. Regeling Specialisten Farmacie
- 1.2. Reglement van orde Specialisten Registratiecommissie d.d. 13 september 2005, artikel 8: Visitatiecommissie;
- 1.3. Besluit Opleidingseisen Openbare Farmacie (*herziene versie later vastgesteld door CC*)
- 1.4. Competentieprofiel apotheker opleider, KNMP Vervolgopleiding tot openbaar apotheker specialist
- 1.5. Toetsplan vervolgopleiding openbaar apotheker specialist. De rol van de kenmerkende professionele activiteiten (EPA's)

A. Eisen met betrekking tot de opleider

A.1.A VOORWAARDEN VOOR ERKENNING VAN OPLEIDERS

- 1. De apotheker is ingeschreven in BIG register, zoals bedoeld in artikel 3 van de Wet BIG.**

Wijze van toetsing:

ApOP. zelfrapportage opleider van BIG registratienummer

- 2. De apotheker is tenminste drie jaar ingeschreven in het specialisten register openbaar apothekers.**

Wijze van toetsing:

ApOP. zelfrapportage opleider: KNMP registratie/ PE-online

DKB. controle KNMP registratie door afdeling deskundigheidsbevordering

- 3. De apotheker werkt ten minste 24 uur per week in de openbare opleidingsapotheek waar de ApIOS in opleiding is.**

Wijze van toetsing:

ApOP. zelfrapportage opleider+ arbeidsovereenkomst

- 4. De apotheker heeft de opleiding Apotheker Opleider met goed gevolg volbracht, waardoor hij voldoet aan het door de SRC vastgelegde competentieprofiel van de Apotheker Opleider, waarin didactische, persoonsgebonden en kennis of vakinhoudelijke competenties van de ApOP zijn uitgewerkt (zie bijlage A).**

Wijze van toetsing:

ApOP/ DKB: PE online

A.1.B. VOORWAARDEN VOOR BEVOEGDHEID OPLEIDERS

- 1. De apotheker werkt minstens 4 maanden in de als opleidingsapotheek erkende apotheek op het moment dat de ApIOS start**

Wijze van toetsing:

DKB. Toets in CMR

- 2. De apotheker heeft voldoende tijd om de ApIOS te begeleiden. Richtlijn daarbij is dat de opleider maximaal 2 ApIOS in de als opleidingsapotheek erkende apotheek opleidt. In het geval meerdere openbaar apotheker specialisten in de opleidingsapotheek werkzaam zijn kan de SRC besluiten dit maximum te verhogen.**

A.2 VERPLICHTINGEN VAN OPLEIDER TEN AANZIEN VAN ApIOS

1. De opleider is minimaal 24 uur per week bereikbaar voor de ApIOS

Wijze van toetsing:

ApOP: zelfrapportage opleider

ApIOS: rapportage door ApIOS

Visitatoren: uitvragen bij apothekemedewerkers

2. De opleider geeft voldoende tijd aan de begeleiding van de ApIOS en neemt het daarmee samenhangende werk (*zoals beschreven in het landelijk opleidingsplan*) op zich.

Wijze van toetsing:

ApOP: zelfrapportage opleider over wijze van begeleiding, frequentie van gesprekken

ApIOS: rapportage door ApIOS

Visitatoren: 1. gesprek met opleider over wijze van begeleiden

2. gesprek met ApIOS over wijze van begeleiden

3. De opleider draagt er zorg voor dat de ApIOS zich in voldoende mate ontwikkelt/ kan ontwikkelen wat betreft het competentieprofiel van de openbaar apotheker specialist.

Wijze van toetsing:

ApOP: 1. zelfrapportage opleider

2. resultaten van ApOP 360 graden feedback instrument

ApIOS: rapportage door ApIOS

1. inzage in stageverslag

2. inzage in (elektronisch) portfolio (voortgangsgesprekken),

Visitatoren: 1. gesprek met opleider over wijze van begeleiden

2. gesprek met ApIOS over wijze van begeleiden

4. De opleider draagt er zorg voor dat de ApIOS zijn verplichtingen (*zoals beschreven in het landelijk opleidingsplan*) kan nakomen.

Wijze van toetsing:

ApOP: 1. zelfrapportage opleider

2. resultaten van ApOP 360 graden feedback instrument

ApIOS: rapportage door ApIOS:

1. PE online

2. inzage in (elektronisch) portfolio (voortgangsgesprekken, toetsingsinstrumenten, POP)

Visitatoren: 1. gesprek met opleider over begeleiding

2. gesprek met ApIOS over begeleiding

- 5. De opleider toetst en beoordeelt de ApIOS overeenkomstig hetgeen is bepaald in het landelijk opleidingsplan, zoals bedoeld in artikel B.4. en B.5 van het besluit opleidingseisen.**

Wijze van toetsing:

- ApOP: 1. zelfrapportage opleider
2. resultaten van ApOP 360 graden feedback instrument
- ApIOS: rapportage door ApIOS:
1. inzage in (elektronisch) portfolio (voortgangsgesprekken, toetsingsinstrumenten, POP)

- Visitatoren: 1. gesprek met opleider over begeleiding en eventueel resultaten ApOP 360 graden feedback instrument
2. gesprek met ApIOS over begeleiding**

- 6. De opleider kan een deel van de werkzaamheden die samenhangen met het opleiden (zoals beschreven in het landelijk opleidingsplan) delegeren aan openbaar apotheker specialisten of ApIOS die werkzaam zijn in de eigen opleidingsapothek, of aan externe openbaar apotheker specialisten of ApIOS in het voorkomende geval bepaalde onderdelen van het landelijk opleidingsplan niet in de eigen opleidingsapothek uitgevoerd kunnen worden.**

- 7. De opleider geeft de ApIOS uitsluitend die opdrachten waarvan hij redelijkerwijs kan aannemen dat de ApIOS over de vakbekwaamheid beschikt die is vereist voor het behoorlijk uitvoeren van die opdracht. Met het oog hierop observeert de opleider de ApIOS regelmatig tijdens diens praktijkuitoefening.**

Wijze van toetsing:

- ApOP: 1. zelfrapportage opleider
2. resultaten van ApOP 360 graden feedback instrument
- ApIOS: rapportage door ApIOS:
1. inzage in (elektronisch) portfolio (voortgangsgesprekken, toetsingsinstrumenten, POP)

- Visitatoren: 1. gesprek met opleider over begeleiding en eventueel resultaten ApOP 360 graden feedback instrument
2. gesprek met ApIOS over begeleiding**

A.3. PLAATSVERVANGEND ApOP

- 1. Bij afwezigheid van de opleider langer dan 4 weken dient de plaatsvervangende ApOP de waarneming te verzorgen. Dit wordt aan de SRC gemeld.**
- 2. De plaatsvervangende opleider treedt in de plaats van de opleider en begeleidt de ApIOS conform wat geregeld is voor de opleider.**

Wijze van toetsing:

- ApOP: zelfrapportage opleider (zie bijlage)

ApIOS: rapportage door ApIOS

Visitoren: **1. gesprek met opleider over begeleiding**
 2. gesprek met ApIOS over begeleiding

B. Eisen met betrekking tot de opleidingsapotheken

B.1 VOORWAARDEN VOOR ERKENNING VAN EEN OPLEIDINGSAPOTHEEK

1. De apotheek is HKZ (of gelijkwaardig) gecertificeerd

(NB: ingeval van multisite situatie dient de opleidingsapotheek in ieder geval in de audit waarop de certificering is gebaseerd te vallen)

Wijze van toetsing:

DKB: certificaat van certificering

2. In de apotheek is de farmaceutische zorg zodanig georganiseerd dat alle werkzaamheden en verplichtingen en met name de EPA's zoals beschreven in het landelijk opleidingsplan door de ApIOS kunnen worden uitgevoerd;

Wijze van toetsing:

Apotheek: 1. alle verslagen, rapporten en documenten die de uitvoering en kwaliteit van de EPA's in het landelijk opleidingsplan
2. Uit AIS vastgelegde aantallen EUB, TUB, VUB, (zelf)zorgvragen, vastgelegde afhandelingen van medicatiebewakingsignalen (EPA 7)
3. Er vindt samenwerking met huisartsen plaats en medewerkers apotheek wonen regelmatig FTO's bij
ApOP: zelfrapportage opleider van alle EPA's in het landelijk opleidingsplan
ApIOS: rapportage door ApIOS:
1. inzage in (elektronisch) portfolio (uitgevoerde EPA's)

Visitatoren: 1. gesprek met opleider over uitvoering en kwaliteit van de EPA's in de apotheek
2. gesprek met ApIOS over uitvoering en kwaliteit van de EPA's in de apotheek
3. gesprek met apotheekmedewerkers over uitvoering en kwaliteit van de EPA's in de apotheek
4. nagaan of samenwerking met huisartsen plaatsvindt en bijwonen FTO's (EPA 14+15)
5. nagaan in apotheek
- dagelijkse controle van recepten en medicatiebewakingslijsten (EPA 8)
- aanwezigheid zelfzorgstandaarden (EPA 5)
- aanwezige instructies/ protocollen voor
▪ Eerste uitgifte *begeleiding* (EPA 1)
▪ Tweede uitgifte *begeleiding* (EPA 2)
▪ Vervoluitgifte *begeleiding* (EPA 2)
▪ Zelfzorg *vragen* (EPA 5)
▪ Overige zorgvragen patiënt, geen zelfzorg (EPA 6)
▪ Afhandelen van een "signaal" van een farmacotherapie gerelateerd probleem, al of niet geautomatiseerd (EPA 7)
- uitvoering bereidingen (EPA 21 en EPA 22)

3. Er is voldoende instrumentarium beschikbaar en de opleidingsapotheek is adequaat ingericht om een goede opleiding voor de openbare farmacie te kunnen waarborgen;

Wijze van toetsing:

ApOP: zelfrapportage opleider: werkplek, computer, professionele en wetenschappelijke literatuur en andere bronnen.

Visitatoren: controle op aanwezigheid werkplek en computer voor ApIOS. controle op toegang tot professionele en wetenschappelijke literatuur en andere bronnen in apotheek

4. De werkgever en de gevestigd apotheker voor zover deze niet tevens de opleider zijn, moeten de ApOP de gelegenheid geven diens verplichtingen voortvloeiende uit hetgeen bepaald is in C.2. en C.5. van de opleidingseisen openbare farmacie na te komen.

Wijze van toetsing:

ApOP: zelfrapportage opleider

**Visitatoren: 1. gesprek met opleider
2. gesprek met ApIOS**

5. Het Handvest voor de openbare apotheker is van toepassing.

Wijze van toetsing:

Apotheek: Staat opgenomen in arbeidsovereenkomst apothekers (DKB)

6. In de opleidingsapotheek wordt aantoonbaar verantwoorde farmaceutische zorg verleend

Het betreft hier verantwoorde zorg conform de NAN/Professionele standaard

Wijze van toetsing:

Visitatoren gesprek met gevestigd apotheker

BIJLAGE A: COMPETENTIEPROFIEL VAN DE APOTHEKER OPLEIDER VOOR STUDENT EN APIOS

Cluster 1 Didactische Competenties

- 1.1 De ApOP kan zich inleven in de ApIOS.
- 1.2 De ApOP geeft ruimte aan de persoonlijke ontwikkeling van de ApIOS.
- 1.3 De ApOP is in staat om in de werkrelatie met de ApIOS situationeel te handelen.
- 1.4 De ApOP durft zijn patiënten uit handen te geven.
- 1.5 De ApOP kan omgaan met kritiek.
- 1.6 De ApOP kan individugericht leidinggeven aan de ApIOS.
- 1.7 De ApOP werkt constant aan 'life long learning' en intervisie.
- 1.8 De ApOP maakt tijd voor het opleiden en voor de ApIOS.
- 1.9 De ApOP motiveert de ApIOS.
- 1.10 De ApOP durft feedback te geven.
- 1.11 De ApOP kan competenties observeren, registreren, classificeren, waarderen en evalueren.
- 1.12 De ApOP geeft de ApIOS de verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling.
- 1.13 De ApOP structureert en faseert de opleiding in de apotheek.
- 1.14 De ApOP is in staat conflicten te voorkomen dan wel situationeel te hanteren.
- 1.15 De ApOP kan met de ApIOS goed communiceren.
- 1.16 De ApOP kan problemen tijdens de opleiding goed analyseren alvorens te beslissen.
- 1.17 De ApOP betreft de leden van het apotheekteam bij de opleidings situatie.
- 1.18 De ApOP onderhoudt contact met docenten in de opleiding over de ontwikkeling van ApIOS.

Cluster 2 Persoonsgebonden Competenties

- 2.1 De ApOP toont visie op de koers die zijn of haar eigen apotheek de komende jaren zal varen.
- 2.2 De ApOP is flexibel.
- 2.3 De ApOP is stressbestendig.
- 2.4 De ApOP heeft een hoge prestatiemotivatie.
- 2.5 De ApOP is enthousiast over het vak en over teamwork.
- 2.6 De ApOP handelt integer.
- 2.7 De ApOP creëert een opleidingsklimaat waarin vertrouwen en veiligheid centraal staan.

Cluster 3 Kennis Competenties

- 3.1 De ApOP bezit aantoonbare, up-to-date kennis en inzichten voor alle aspecten verband houdende met de functie van openbaar apotheker.
- 3.2 De ApOP is als openbaar apotheker een goed rolmodel voor de ApIOS.